

Formulier Heilig Avondmaal
“en opdat wij vast zouden geloven.....”

- 1 vast geloof**
- 2 nieuw verbond**
- 3 vele mensen**

Gemeente,

1 vast geloof

Het gaat om het geloof. In ons leven om vrede met God te ontvangen. En rond het Heilig Avondmaal om toegang tot de tafel te hebben. En over dat geloof is dan ook heel wat gezegd in het formulier. Het geloof bedenkt zijn zonden en vervloeking. Het geloof omhelst de belofte van de vergeving der zonden. Het geloof is gezind om waarachtige dankbaarheid te bewijzen en voor Gods Aangezicht te leven. En vooral is er een prachtige omschrijving te vinden in het formulier als het uitspreekt dat wij belijden dat wij middenin de dood liggen, maar het leven buiten onszelf in Christus Jezus zoeken.

Dit geloof zou je kunnen vergelijken met een schip. Groot of klein zoals er groot of klein geloof is. Een schip op de zee. En bijtijden staat er op zee een sterke stroming, zijn er hoge golven en onstuimig weer. Zo ligt het schip van het geloof op de levenszee. En ook daar kan het stormen. Golven van aanvechting slaan tegen het schip aan. Als je beproefd wordt. Als je schuldbesef hoog opspeelt. Golven die tegen het scheepje van geloof aanslaan. En sterke stromingen van verzoeking. Zonden die trekken. Vervolging die dreigt. Die als sterke stromingen het scheepje van het geloof mee willen sleuren en te pletter laten slaan.

Nou zie ik in gedachten twee schepen liggen op zee. Het ene groot en stevig gebouwd. Ziet er nieuw uit. Het andere klein en bouwvallig. Al vaak geteisterd door de storm zo te zien. En weer komt er storm en slaan hoge golven tegen de schepen aan. En wat zie ik? Dat grote schip drijft weg en wordt meegesleurd. Verliest alle controle en slaat te pletter of de rotsen. En dat kleine scheepje slingert wel gevaarlijk, maar blijft op zijn plek en de golven krijgen het niet als speelbal in handen. Hoe kan dat? Waarom dat verschil? Dat kun je wel raden misschien: dat kleine scheepje ligt voor anker. Met een ankerketting ligt het anker vast in de bodem geslagen. Zo ligt het ware geloof verankerd in de bodem. Wat is dan die bodem? Gods genadeverbond. En wat is die ketting? Gods trouw. Waarachtig geloof ligt aan de ketting van Gods trouw vast geslagen in het genadeverbond. Het genadeverbond waarin de HEERE zegt: Ik zal u tot een God zijn. Ik heb u naar Mijn welbehagen verkoren ten eeuwige leven. Ik heb als Vader u tot kind en erfgenaam aangenomen. Ik heb als Zoon Mijn leven voor u gegeven en u gekocht. Ik heb als Heilige Geest u verzegeld tot de dag der verlossing. Het schijn geloof mist die verankering en slaat daarom een keer te pletter. Maar daarom ligt dat geloofsscheepje vast

en zeker. Krijgen golven van aanvechting en stromingen van verzoeking niet wezenlijk vat erop. Verankerd in Gods genadeverbond. Naar Gods welbehagen.

Dat is wat! Dat is zo groot, dat de gelovige dat haast niet omvatten kan en durft. Dat u, dat jij misschien ook wel eens denkt: ja kijk, als ze aan me vragen of ik buiten de Heere Jezus kan, dan zeg ik 'nee'. Zonder vergeving, zonder Zijn werk waar moet ik heen met mijn schuld, waar moet ik heen met mijn leven? Hoe zal ik bestaan in het sterven? Aan mezelf overgelaten ben ik en ga ik voor eeuwig verloren. Ik vlucht tot Hem, ja dat is het geworden in mijn leven: vluchten tot de Heere Jezus: ja. Maar als ze dan aan je zouden vragen: heb je zekerheid? Ben je zeker dat je zalig word, dat je in de hemel komt, dat je uitverkoren bent, dat je kind en erfgenaam bent? Dan ben ik geneigd terug te schrikken. Dat is zo groot en zo veel en zo hoog, dat kan toch voor mij niet gelden eigenlijk? Dat is te groot.

Waarom heeft de Heere nu het Heilig Avondmaal ingesteld? Luister maar: opdat wij vast zouden geloven dat wij tot dit genadeverbond behoren.... Opdat wij vast zouden geloven dat wij delen in het genadeverbond. In het heil van de drie-enige God, in Zijn welbehagen, in het eeuwige leven. En zoals zo vaak dan komt er op aan om heel goed te lezen: er staat niet dat het Heilig Avondmaal door de Heere is ingesteld omdat wij vast geloven. Zo van: omdat wij vast geloven dat wij tot het genadeverbond behoren, dat wij zalig worden, dat wij uitverkoren zijn, dat wij eeuwig vast liggen in Hem, omdat wij dat vast geloven daarom is er het Heilig Avondmaal en daar kunnen en mogen we laten zien dat wij degenen zijn die dat vast geloven. Naar wie de anderen kunnen opkijken van: dat zijn nog eens gelovigen, dat zijn nog eens helden des geloofs daar aan die tafel. Nee, niet omdat wij vast geloven, maar opdat wij vast zouden geloven. Opdat....dat is niet het vertrekpunt, dat is het doel. Daar wil de Heere ons brengen door het Heilig Avondmaal. Opdat wij dat vast zullen geloven. Want dat geloof dat wij tot het genadeverbond behoren is zo wankel, staat zo los, als er één tikje tegenaan gegeven wordt, van beproeving, van aanvechting van een zonde waarin je valt, dan valt het om. Het Heilig Avondmaal is juist voor om dat geloof sterker, vaster te maken.

Zou u dat graag willen weten? Zou u graag zeker willen weten dat uw heil vast ligt in God? Verankerd ligt in eeuwig welbehagen? En lijkt u dat zo vaak te groot, te rijk, te wonderlijk, te hoog? Dan is het Heilig Avondmaal voor u bedoeld! Dat bent u de patient, voor wie het Heilig Avondmaal het medicijn is. Dan lijdt u aan de kwaal waarvoor het Heilig

Avondmaal gegeven is. Want het is ervoor gegeven opdat wij vast zouden geloven dat wij tot dit genadeverbond behoren.

2 nieuw verbond

Maar hoe zit dat dan? Hoe zit dat verband dan tussen het Heilig avondmaal en het genadeverbond en het vast gaan geloven dat wij tot dit genadeverbond behoren? Dan volgt in het formulier de instelling van het Heilig Avondmaal zoals de Heere Jezus dat gedaan heeft. We zijn dan in een opperzaal, een bovenverdieping, ergens in Jeruzalem. Daar is de Heere Jezus met Zijn discipelen. En zij houden daar het laatste avondmaal. Je zou denken, dat klopt niet, het is het eerste avondmaal. Maar bedoeld wordt, het is het laatste avondmaal zoals dat plaatsvond bij het Pascha. Jezus houdt met Zijn discipelen voor de laatste keer het Pascha. De maaltijd ter herinnering, gedachtenis aan de nacht van de uittocht. De geschiedenis werd weer verteld en herdacht. Toen, die nacht van de uittocht, was er brood, ongezuurd brood. En er was vlees, van het paaslam dat geslacht was. Er was wijn. En dat vlees en die wijn wezen terug naar het paaslam dat in die nacht geslacht was in alle huizen. Waarvan het bloed aan de zijstijlen en bovenkant van de voordeuren was gestreken. Dan zou de verderfengel voorbijgaan.

En dan, ineens, als Jezus het brood breekt zegt Hij: dit is Mijn lichaam. En als het avondmaal afgelopen is van het Pascha, laat Hij na dat avondmaal nog een keer de wijn rondgaan en zegt dan: deze is het Nieuwe Testament in Mijn bloed. Met andere woorden. Ook Mijn lichaam zal geslacht worden. Ook Mijn bloed zal redmiddel zijn van het verderf. Ook deze nacht is de nacht van verlossing. Toen, die nacht werd Israel verlost van de heerschappij en slavernij van farao, werd Israel gered van de verderfengel. Nu, in deze nacht, zegt Jezus: Ik ben het Paaslam, Dat verlost van de heerschappij van de duivel, Dat redt van het verderf van de toorn Gods. Lichaam en bloed van het Paaslam. Tot verlossing van de duivel, tot redding van de toorn van God. Waar dat bloed van het Lam niet is, daar komt de verderfengel en voert Gods vonnis uit. Daar blijft de slavernij van de duivel in eeuwigheid. Je zou er maar eens achterkomen dat dat je leven is. Slaven van de duivel. Bedrogen door hem en bedwelmd door zijn invloed. Waar Gods toorn eens komen zal als de engelen worden uitgezonden. De prediking zegt het ons dat het er echt niet beter met ons voorstaat. Dat zo de toestand van ons leven is. Nu in slavernij van satan en straks door de engel aangegrepen met Gods toorn. Vreselijk als je er altijd blind voor ben gebleven, leeft en blijft leven in zo'n kritieke positie, zo'n verschrikkelijke toestand. In de prediking wordt elke keer Jezus het

Paaslam tot ons gebracht. In Hem is verlossing van de duivel, redding van Gods toorn. Bent u tot Hem gevluht? Zoals die mannen tot David kwamen, gevluht tot Jezus? Met de duivel op de nek, door de toorn Gods achtervolgd. Omkomen of ontkomen. In de voorbereidingsweek gaat het om de vraag: Wie is dit Paaslam voor u, jou?

Maar, dat bloed spreekt nog ergens van. Bloed hoorde in het Oude Oosten bij een verbond. Als er een verbond werd gesloten, als er door twee partijen, bijv twee koningen, een verbond, contract werd gesloten, dan vloeide daar bloed bij. Letterlijk staat er ook altijd als er in het Oude Testament staat: 'een verbond sluiten': een verbond snijden of doorhakken. Zo gebeurde dat. Als twee koningen een verbond hadden gesloten dan sneden zij een dier doormidden. Dan vloeide er dus bloed. En dan legden ze dat dier in twee helften uit elkaar en zij liepen tussen die helften door. En gaven daarmee aan: al moeten we, net als die dieren, ervoor gedood worden, wij blijven ons verbond trouw. Een verbond snijden. We lezen het in Genesis 15. En in Exodus 24 gaat het ook over het bloed des verbonds. Bij een verbond hoorde bloed. Bloed herinnerde aan een verbond.

En in de instelling van het Heilig Avondmaal gaat om het nieuwe verbond. Daar sprak Jeremia 31 van:

31 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal maken;

33 Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met het huis van Israël maken zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.

34 En zij zullen niet meer, een iegelijk zijn naaste, en een iegelijk zijn broeder, leren, zeggende: Kent den HEERE! want zij zullen Mij allen kennen, van hun kleinste af tot hun grootste toe, spreekt de HEERE; want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven, en hunner zonden niet meer gedenken.

Het verbond, het genadeverbond in een nieuwe vorm. Helder en duidelijker dan ooit tevoren. Niet meer alleen onder Israel, maar ook onder al de volken. Ik zal Mijn wet in hun hart schrijven, Ik zal hun tot een God zijn, Ik zal hun ongerechtigheid vergeven, hun zonden nimmermeer gedenken en zij zullen mijn volk zijn, in Mijn wegen wandelen, en mij kennen en tot een volk zijn.

Alleen, dan valt er nog iets op. De Heere Jezus noemt het geen verbond, maar een Testament. Het Nieuwe Testament. Daarmee wil Hij iets heel duidelijk maken. Kijk, een verbond, is een overeenkomst, een

accord tussen twee mensen of partijen. Bijv tussen de regering en de vakbonden. Die daarover onderhandelen. Om tot een goede verdeling van taken en verantwoordelijkheden te komen. En tot een accord komen voor een aantal jaren.

Maar een testament. Dat ligt anders. Een testament komt niet tot stand na onderhandeling en bijstelling en wederzijds accord. Een testament wordt beschikt. Bepaald. Eén persoon beschikt en bepaalt dat zijn goederen eens aan die en die zullen toekomen. Zo is het toch bij Gods verbond ook? God beschikt: Ik zal u tot een God zijn, Ik zal Mijn wet inschrijven. Ik zal uw zonden vergeven. Ik zal... Zo was het toch gegaan. Dat wisten de discipelen toch nog wel? Dat weten alle gelovigen toch wel? Zijn zij naar Hem toegegaan? En hebben wij onderhandeld over bepaalde voorwaarden om Hem na te volgen? Nee toch, dan zouden we nooit gekomen zijn. Is het zo gegaan? Dat de HEERE zei: laten we eens praten hoe we met elkaar verder kunnen? Wat denk je daarvan? Zullen wij het zo doen, of ietsje anders? Nee toch! Hij kwam en Hij riep: volg Mij, bekeert u. Geloof het Evangelie! Hij riep, Hij trok, Hij won in. Hij. Hij. En die van nature wegvluchten voor Hem en nooit zouden komen die werden ingewonnen. Omdat Hij het deed. Hij had anders beschikt over mij. Toch...? Waar komt het geloof vandaan? Uit Zijn wilsbeschikking. In Jezus' bloed is redding, verlossing. Maar wie zo tot het bloed van Jezus vlucht mag weten en horen: dit bloed is ook het bloed van het Nieuwe Testament waarin ook u geschreven staat. Opdat wij vast zouden geloven...

En nog een verschilpunt: een testament is onveranderbaar. Is niet meer te herroepen of te wijzigen. Zeker niet nadat de testamentmaker gestorven is. Dan is het onveranderlijk. Zo is het ook met dit verbond van God. Dat is onveranderlijk. Daar kun je nooit meer uitgeschraapt worden, nooit meer uit verwijderd worden. Sta je daarin, dan ligt het eeuwig vast. Nooit meer uitgeschraapt en weggestreept. U staat er en u blijft erin. Eeuwiglijk.

En dit verbond, dit Testament, zal Ik gaan bevestigen, ten koste van Mijn Eigen leven. Die schatten van dit Testament ga Ik verwerven: vergeving en de Heilige Geest. Ik ga er de wet voor vervullen, de straf voor dragen. Dat kost Mij Mijn bloed, Mijn leven. Mijn bloed zal Ik geven. Bloed, als middel tot verlossing en redding. Om de schatten te verwerven van vergeving en de Heilige Geest en eeuwig heil. Hebt u ze nodig? Kan Ik ze aan u kwijt? Verworven door Mijn bloed?

En tegelijk: bloed van dit verbond, van dit Testament. Dat al het heil daarvan het uwe is. Dat u één van de namen bent die daarin geschreven staan. Dat u daar altijd in zult blijven, want het is onveranderbaar. Opdat u vast zou geloven dat u tot dit genadeverbond, Testament behoort, heeft Jezus dit Heilig Avondmaal ingesteld.

3 vele mensen

Dit is het bloed van het Nieuwe Testament dat voor u en voor velen vergoten wordt. Hoevelen zijn er dat? En wie zijn dat? Voor u, zo staat het in Lucas, voor velen, zo staat het in Mattheus en Marcus, het formulier heeft het samengenomen. Hoevelen er dat zijn? Minder dan 12 en meer dan 12. Allebei: minder en meer dan 12.

Om te beginnen minder dan 12. Want de Heere Jezus zit, ligt, daar aan de tafel met Zijn 12 discipelen. Maar één van hen geldt het niet. Eén van u zal Mijn verraden. En dat is Judas. Judas is niet één van degenen voor wie Hij Zijn lichaam en bloed zal geven. Eén van de twaalf niet. en als Jezus dat zegt, daar is al vaker op geweest, maar het blijft opvallend en onthutsend, dan zeggen de anderen niet: o, zie je wel, dat zal Judas wezen. We dachten al langer die man die is toch anders, die verraadt zichzelf. In zijn manier van praten en doen, als er iemand Jezus zal verraden, dan zal hij het zijn. Dus dat was er aan de hand. Nee, niemand heeft nooit iets gemerkt. Hij was gewoon mee aan gaan liggen aan het Pascha. Blijkbaar kan dat: niemand zoekt het achter je. Je valt in niets op. Niemand zou u, jou van de tafel willen weren. Mensen zoeken geen onoprechtheid in je en vermoeden het ook niet. Maar dat beslist niet. Dat is geen bewijs van toegang. Want dat kan blijkbaar samengaan met een hart dat onoprecht en gedeeld, onbekeerd is. De vraag is: weet Christus het? Mag ons hele hart door Hem beproefd worden. Mag Hij onze godsdienst doorlichten? HEERE, doorgrond me en ken mijn hart. Of is dat het waar het aan schort? Wij vinden dat we aan moeten gaan, wij vinden dat wij geloven en daar mag niemand inkijken of achterkijken: ook God niet. Want ik vind dat het zo moet kunnen zoals ik ben en zoals ik vind dat ik geloof. Daar mag Gods oog niet over heen gaan en inzien.....

En de discipelen zeiden ook niet: O dat zal ik in elk geval niet doen. Nee, zij zeiden allen: ben ik het Heere? want U verraden, het is vreselijk, maar ik zou er niet te goed voor zijn. Als we de afgelopen weken en maanden voorbij laten gaan in gedachten: hoe vaak hebben wij Jezus prijsgegeven? Was iets anders ons meer waard? Sloegen wij iemand anders hoger aan dan Hem? Soms één zonde, een paar minuten maar. Was het me meer waard dan Jezus. Was ik met iets bezig alsof het meer waarde heeft dan dat Hij heeft. Ik zou het zo kunnen doen: U verraden, U prijsgeven, om...om 30 zilverlingen of wat gemak, of wat genot of wat aanzien en vooruitgang.

In de waarachtige beproeving van onszelf blijven wij niet overeind. Dan houden we geen been over om op te staan. Heere, zou ik U vasthouden? U kunt van mij alles verwachten, zonden en verloochening en verraad. Heere, houd U mij vast want als ik U vast moet houden. Heere,

strijd U voor mijn zaak, want als ik voor Uw zaak moet strijden....

Voor u en voor velen. Dat waren er minder dan 12. Judas niet. Maar het zijn er ook meer dan 12. Het is een schare die niemand tellen kan. De eeuwen en de tijden door. Uit alle volken, geslachten en talen. Geschreven in het boek des Levens, wier namen in het Testament geschreven staan. Maar hoe weet ik dat? Hoe weet ik of ik daarbij hoor? Zoek het niet te diep: ga niet duiken en zoeken in die bodem van Gods welbehagen of daar je scheepje vast ligt. Ga niet speuren in het boek des Levens of daar je naam instaat. Maar als je wilt weten of er een bol in de grond zit, moet je niet gaan graven en zoeken. Dat is niet nodig. Kijk maar of je een stengel uit de grond ziet komen. Dan weet je zeker: daar zit een bol in de grond. Waar een stengel boven de grond is, daar is een bol in de grond. Zoek de stengel die uit de bol van Gods testament komt: en zij zullen Mij allen kennen van de kleinste tot de grootste toe. Daaraan is het te zien. Kent u Hem? Kent u de Heere? In de Heere Jezus, Die in zijn lichaam en bloed Zichzelf gegeven heeft om redmiddel te zijn. Om Verlosser te zijn? Om de schatten van het Testament te verwerven? Vrede met God, voldoen aan de wet. Kreeg u Hem nodig, omdat het anders voor altijd verloren zou blijven? Geen verlossing, geen vrede, als het niet in Hem zou zijn. Die Hem kennen, zullen Hem liefhebben. Liefhebben om wat Hij geeft en om wie Hij is. En die Hem liefhebben zullen verlangen om bij Hem te zijn. Waar Hij is ook te zijn. Zijn dienst, Zijn aangezicht.

Daar is een scheepje dat vastligt in de bodem, verankerd in Zijn welbehagen. En dan is het beeld niet rijk genoeg. Dat scheepje ligt vast in de bodem, maar komt er niet uit op. Maar het scheepje ligt vast in de grond van Gods genadeverbond en komt er ook uit op. Nooit was ik Hem gaan kennen, tot Hem gaan vluchten, als Hij niet eerst Mij gekend en bemind had en mij ingewonnen had. Geloof komt op uit Zijn welbehagen en ligt verankerd in Zijn welbehagen. En al die scheepjes nodigt Hij aan Zijn tafel. Neemt eet, neemt drinkt allen daaruit tot mijn gedachtenis dwz. dat Ik voor u daar gij anders de eeuwige dood had moeten serven Mijn lichaam en bloed geve. Opdat ik vast geloven zal dat ik tot het genadeverbond behoer. Eeuwig vast in Zijn welbehagen.

Amen